

Beszámoló a Kémiai Szennyezőanyagok Élelmiszerekben Kódex Bizottság (CCCF) 3. üléséről

Hollandia, Rotterdam, 2009. március 23-március 27.

I. Bevezető

A CCCF 3. ülésére Hollandiában, Rotterdamban került sor 2009. március 23-március 27. között. A bizottsági ülést Mr. Martijn Weijtens vezette, aki a holland Mezőgazdasági Természeti és Élelmiszer-minőségi Minisztérium Élelmiszer-minőségi és Állategészségügyi Igazgatóság vezető testületének tagja. A tanácskozáson 64 Codex tagállam, 11 nemzetközi szervezet és egy tagszervezet, az Európai Közösséget képviselő Főbizottság, (Commission) képviselőjében 195 küldött és megfigyelő vett részt.

A tanácskozást Mrs. Anita Wouters, a holland Mezőgazdasági Természeti és Élelmiszer-minőségi Minisztérium általános igazgatója nyitotta meg.

A beszámoló áttekintést ad az ülésen elfogadott, ALINORM 09/32/41 dokumentumként megjelent jelentésről, valamint a tanácskozás eredményeiről napirendi pontok szerint. A CCCF 3. ülésével kapcsolatos eredeti dokumentumok megtekinthetők angol nyelven a <http://www.codexalimentarius.net> weboldalon.

II. Előzmények

Az Európai Közösség előzetesen megküldte a Codex Titkárságának a tagországok és a Közösség közötti kompetencia megosztásáról szóló dokumentumot, amelyet Brüsszelben a Codex Alimentarius Working Party tanácsi ülésen (2009. március 4.) tárgyaltak meg és fogadtak el a tagállamok képviselői. 2009. március 22-én az Elnökség, a tanácskozás titkársága, az Európai Közösséget képviselő Főbizottság, Ausztrália, Kanada, Új-Zéland és az USA képviselői megbeszélést tartottak, ahol tájékoztatták egymást a legfontosabb napirendi pontokkal kapcsolatos álláspontjukról. A megbeszélés hozzájárult ahhoz, hogy a plenáris ülésen könnyebben lehessen megegyezésre jutni, mert az Európai Közösség tagállamai még a plenáris ülés előtt ki tudták alakítani közös álláspontjukat.

A napirendi pontok legfontosabb témáiban a munka megkönnyítése céljából 4 ideiglenes munkacsoport alakult, amelyhez bármelyik ország képviselője csatlakozhatott, a témát részletesen megvitatták, majd az eredményről a napirendi pontnál beszámoltak.

Ezek a munkacsoportok:

- *A Élelmiszer -Szennyezőanyagok Általános Szabványa (GSCTF) bevezetőjének módosítás-tervezete az Európai Közösség vezetésével*
- *Gyakorlati Útmutató-tervezet a PAH vegyületek füstölt és szárított termékekben való csökkentésére Dánia vezetésével és az Európai Közösség közreműködésével*
- *A JECFA részére javasolt prioritási lista a szennyezőanyagokról Hollandia vezetésével*
- *Melamin maximális szintjének megállapítása Kanada vezetésével*

A munkacsoportokban született megállapodások a plenáris ülésen ismertetésre és megvitatásra kerültek.

III. Főbb eredmények a napirendi pontok sorrendjében

A napirend 1. pontja: Adoption of the Agenda

A napirend elfogadása

A napirendet az ülés elfogadta, figyelembe véve a 11. napirendi ponthoz (Egyéb ügyek), érkezett javaslatokat. Brazília javasolta az aflatoxin szennyezés mogyoróban történő megelőzésére és csökkentésére készített gyakorlati útmutató átdolgozását, az Európai Közösség javasolta a melamin élelmiszerben és takarmányban c. témát megtárgyalásra.

A napirend 2. pontja: Matters Referred to the Committee by the Codex Alimentarius Commission and/or Other Codex Committees/Task Forces.

A Codex Alimentarius Főbizottság és egyéb bizottságok dokumentumaiból adódó ügyek.

- A természetes ásványvizek Codex szabványaival kapcsolatban informálták a CCCF-t, hogy a CCMAS körlevelet küldött a tagországoknak, hogy küldjék el a jelenleg használt analitikai és mintavételi módszereket, valamint a megfelelő módszerekre vonatkozó fejlesztéseiket. Kéri a tagországokat, tegyenek eleget a körlevélben küldött kérésnek.
- A dioxinok és dioxinszerű PCB-k analitikai módszereit tekintve a CCCF emlékeztetett korábbi döntésére, miszerint adatok hiánya miatt nem állapítanak meg maximális szintet dioxinokra élelmiszerben. A CCCF kér minden országot, küldjenek a témára vonatkozó adatokat. Amint több adat áll rendelkezésre, újra megfontolásra kerül a kérdés.
- Mintavétel aflatoxin vizsgálatára mandulában, brazil dióban, mogyoróban és pisztáciában témakörben az USA által vezetett munkacsoport dolgozott. A CCCF egyetért a szövegben említésre kerülő vertikális vágó típusú aprító említésével, de nem korlátozza a készülékeket erre a típusra. Továbbá nem ért egyet az eredmények visszanyeréssel való korrigálásával és a mérési bizonytalanság figyelembe vételével. A CCCF egyetért azzal, hogy a javasolt javításokat továbbítsák a CAC-nak.

A napirend 3. pontja: Matters of Interest Arising from FAO, WHO and Other International Intergovernmental Organizations

A FAO, WHO és más nemzetközi, államok közötti szervezetek tevékenységéből adódó ügyek

A FAO és WHO képviselője a következő témákban adott tájékoztatást:

- Beszámolt egy ad hoc szakértői ülésről, ahol a klór-tartalmú fertőtlenítőszeres és alternatíváik élelmiszergyártásban való alkalmazásának hasznát és kockázatát tárgyalták. A CX/CF 09/3/3 Rev.1 dokumentumban összefoglalót tettek közzé a témáról, a teljes beszámolót a közeljövőben publikálják.
- 2008. novemberében a FAO/WHO közös projekt záró szakértői értekezletét tartották, amelyben a kémiai szennyezők kockázatbecslésének elveit és módszereit korszerűsítették. Bejelentették, hogy 2009. júniusában szakértői konzultációt tartanak a nanotechnológia élelmiszeripari alkalmazásáról.
- Folyamatban van egy szakértői konzultáció szervezése a halfogyasztás kockázatáról és előnyeiről, tekintettel a metil-higany, a dioxin, a dioxin-szerű PCB-kre.
- Most hozták nyilvánosságra a JECFA 72. ülésének adatgyűjtésre vonatkozó felhívását akrilamid, arzén, DON, furán, perklorátok és teljes higany témakörben. A fenti szennyezőkre vonatkozó adatokat 2010-ben értékelik.
- Információk hangzottak el a Nemzetközi Élelmiszerbiztonsági Hatósági Hálózat (International Food Safety Authorities Network, INFOSAN) tevékenységéről. A

szervezet fontos szerepet játszott a melaminnal kapcsolatos eseményekben. 14 biztonsági figyelmeztetést adtak ki melaminnal kapcsolatban.

A napirend 4. pontja: Proposed Draft Revision of the Preamble of the Codex General Standard for Contaminants and Toxins in Foods (GSCTF)(N04-2006) at Step 4

A Élelmiszer -Szennyezőanyagok Általános Szabványa (GSCTF) bevezetőjének módosítás-tervezete

A témában az Európai Közösség elnökletével ideiglenes, ülés alatti munkacsoport dolgozott. Az elektronikus munkacsoport a CX/CF 09/3/4-Rev.1, az ülés alatt működő munkacsoport a CX/CF 09/4/3-Add.1 valamint a CRD 27 dokumentumokban foglalta össze javaslatait. Az egyes pontok megvitatása után kialakult a végleges szöveg, amely új élelmiszer-kategorizálási rendszert foglal magában, lehetővé téve az élelmiszerek és takarmányok világos leírását. A dokumentumot a CCCF a CAC-nak végső, 5/8 lépcsőben történő elfogadásra ajánlja.

A napirend 5. pontja: Draft Code of Practice for the Reduction of Acrylamid in Food (N06-2006) at Step 7

Gyakorlati Útmutató-tervezet az akrilamid szennyezés élelmiszerekben való csökkentésére

A témában vitaanyag készült, amelyhez több hozzászólás érkezett. Minden hozzászólás hozzáférhető volt az ülés megkezdése előtt. A rendelkezésre álló összes tudományos ismeret beépítésre került az útmutatóba, törölték viszont a hivatkozásokat és a toxikológiai információkat. A CCCF hozzájárult, hogy a dokumentumot továbbítsák 8. lépcsőn elfogadásra a CAC-nak.

A napirend 6. pontja: Draft Code of Practice for the Reduction of Contamination on Food with Polycyclic Aromatic Hydrocarbons (PAH) from Smoking and Direct Drying Process (N07-2006) at Step 7

Gyakorlati Útmutató-tervezet a PAH vegyületek füstölt és szárított termékekben való csökkentésére

A témában ideiglenes, az ülés alatt működő munkacsoport dolgozott Dánia elnöklésével (EK segítségével). Az útmutató minden pontját megtárgyalták, és a hozzászólások figyelembe vételével alakították ki a végleges szöveget. A napirend tárgyalására elkészült a közösen kialakított változat, amelyet a CCCF továbbít a CAC következő ülésére 8. lépcsőn történő elfogadásra.

A napirend 7. pontja: Proposed Draft Maximum Level for Total Aflatoxins in Brasil Nuts (at Step 4) (N11-2008))

Az összes aflatoxin maximális szintje brazil dióban

A brazil delegáció emlékeztetett a brazil dió sajátosságára: az esőerdőben gyűjtik, és nem művelik. Ez a sajátosság indokolhatja az összes aflatoxin maximális szintjének alkalmazását tisztított és héjas dió esetén, amikor összehasonlítjuk más típusú diókkal. Néhány delegáció, közöttük az EK, emlékeztetett, hogy más diók esetében nincs külön maximális szint tisztított és héjas dióra, ezért ezt kellene követni ebben az esetben is. A vita után a CCCF egyetértett, hogy a javaslatot a brazil delegáció 2/3 lépcsőben dolgozza át és a következő ülésen kerüljön újra napirendre.

A napirend 8. pontja: Proposed Draft Code of Practice for the Prevention and Reduction of Ochratoxin A Contamination in Coffee (at Step 4)(N12-2008)

Gyakorlati útmutató tervezet az ochratoxin A szennyezés megelőzésére és csökkentésére kávéban

A témában Brazília vezetésével dolgozott elektronikus munkacsoport. Az általuk elkészített dokumentumhoz érkezett hozzászólásokat és a pontról pontra történő megbeszélés során elhangzott megjegyzéseket és véleményeket figyelembe véve elkészült a javított útmutató tervezet, amely az ALINORM 09/32/41 jegyzőkönyv APPENDIX VI fejezetében olvasható. A dokumentumot a CCCF 5/8 lépcsőben a CAC-nak elfogadásra javasolja.

***A napirend 9 a. pontja: Discussion Paper on Fumonisin
Vitaanyag a fumonizinekről***

A Brazília által vezetett elektronikus munkacsoport készített vitaanyagot a témában, amely tartalmazott adatokat, analitikai módszereket, kockázatbecslést, mintavételi tervet, egészségügyi, mezőgazdasági, technológiai valamint kereskedelmi megfontolásokat. A hozzászólások után a CCCF egyetértett, hogy a CAC jóváhagyását kérje új munka indításához, amelyben maximális szint megállapítása és mintavételi terv kidolgozása szerepel kukoricára és kukorica alapú termékekre. JECFA tudományos támogatást ígért.

***A napirend 9 b. pontja: Discussion Benzene in Soft Drinks
Vitaanyag üdítőitalok benzol tartalmáról***

A témában Nigéria vezetésével dolgozott elektronikus munkacsoport. A felmérés megállapította, hogy a benzol szintje üdítőitalokban általában alatta volt a WHO által ivóvízre kiadott irányelvnel. A probléma különösen a trópusi országokban jelentkezik, ahol tartósítási célból használják a benzolt. Az összegyűjtött adatok alapján jelenleg nincs szükség gyakorlati útmutató kidolgozására. A tagállamok folytatják az adatgyűjtést.

***A napirend 9 c. pontja: Discussion Paper on Cyanogenic Glycosides
Vitaanyag ciano-glikozidokról***

Ausztrália vezette az elektronikus munkacsoportot, amely a témával foglalkozott. Arra a következtetésre jutottak, hogy a CCCF kérje fel a JECFA-t, értékelje újra a ciano-glukozidok és származékaik hatását, jelenlétüket az élelmiszerekben és a takarmányokban és a közeljövőben számoljon be erről.

***A napirend 9 d. pontja: Discussion Paper on Mycotoxins in Sorghum
Vitaanyag cirok mikotoxin tartalmáról***

Az elektronikus munkacsoportot Tunézia vezette a témában. Megállapították, hogy néhány mikotoxin, pl. a fumonizin és az aflatoxin hozható összefüggésbe a cirokkal, de a jelenlétüket számos tényező befolyásolja, többek között a klimatikus viszonyok. Tunézia tovább folytatja a megkezdett munkát, a következő ülésre nagyobb áttekintést tudjon nyújtani a témában.

***A napirend 9 e. pontja: Discussion Paper on Ethyl Carbamate in Alcoholic Beverage
Vitaanyag alkohol tartalmú italok etil-karbamát tartalmáról***

A német delegáció bemutatta a CX/CF 09/3/13 és a CRD 21 dokumentumokat. Kiemelték, hogy az etil-karbamát bevitel az alkoholos italokkal különösen a csonthéjas gyümölcsökből készült branditel esetében történik. A delegáció javasolja az etil-karbamát csökkentését célzó gyakorlati útmutató kidolgozását és szükségesnek tartja a maximális szintet 1 mg/l értékben meghatározni csonthéjas gyümölcsből készült alkoholos italok esetében de csak azután, hogy a gyakorlati útmutató elkészült.

A napirend 10. pontja: Priority list of Contaminants and Naturally Occuring Toxicants proposed for Evaluation by JECFA

A JECFA részére javasolt prioritási lista a szennyezőanyagokról

A témában ülés alatti munkacsoport dolgozott Hollandia vezetésével. A CRD 2 dokumentum szerint a jelenlegi prioritási listán 3 anyag szerepel: a DON a furán és a perklorátok és a 3-MCPD észterek. A 3-MCPD észterek kutatásai folyamatban vannak, előzetes eredmények 2009 végére, végleges eredmény 2010 végére várható. 3-MCPD észterek a prioritási listán maradnak előnyt élvezve a többi anyaggal szemben.

A prioritási listára kerülnek továbbá a fumonizin és a ciano-glükozidok (élelmiszerben és takarmányban), valamint a kadmium és az ólom. Az utóbbi kettő a 2010. júniusi 73. JECFA ülésen kaphat előnyt.

A napirend 11. pontja Other Buisness and Future Work

Egyéb ügyek és további munka

A CCCF új témát kezdeményez: Gyakorlati útmutató készítését aflatoxin szennyezés megelőzésére és csökkentésére dióban. 3. lépcsőben köröztetik véleményezésre a következő ülésig.

Másik új munka melamin maximális szintjének meghatározása élelmiszerben és takarmányban, amelyet az ülés alatt működő munkacsoport javasolt. Elektronikus munkacsoport működik a témában Kanada vezetésével, 3. lépcsőben köröztetik a véleményeket a következő ülésig.

A napirend 12. pontja: : Date and Place of the Next Session

A következő ülés ideje és helye

A következő ülés helyét és idejét Hollandia kormánya és a Codex Titkárság egyeztetése során határozzák meg, és amint lehetséges nyilvánosságra hozzák

IV. Összefoglalás

A tanácskozás eredményes volt: a CCCF 4 témát javasolt a CAC-nak elfogadásra a 8. lépcsőn. Az egyes témákban a megegyezés hosszú viták során alakult ki. Az eredmények elérésében fontos szerepet játszott, hogy az EK és a tagállamok előzetesen megtárgyalták a viták lehetséges kimenetelét, és felkészültek a többi ország reagálására. Így az EK képviselője aktív részvételével hozzájárult az EK számára kedvező eredmények kialakításához.

Készítette:

Gaálné Darin Erzsébet

vezető főtanácsos

MgSzhK Élelmiszer és Takarmánybiztonsági Igazgatóság

Forrás: FVM - Élelmiszerlánc-elemzési Főosztály

